

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

|| ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರತಿ ಲಂಕಾಶೋಭಾಂ ವರ್ಣಯಿತ್ವಾ ಸೇನಾಂ ವ್ಯೂಹ್ಯ
ಸ್ಥಾಪಯಿತುಮಾದೇಶಃ, ಶ್ರೀರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ಮುಕ್ತೇನ ಶುಕೇನ ರಾವಣಮುಪಗಮ್ಯ
ತದಗ್ರೇ ಶ್ರೀರಾಮಸೈನ್ಯಶಕ್ತೇಃ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಸ್ಯ ವರ್ಣನಂ ರಾವಣೇನ ಸ್ವಬಲಸ್ಯ
ವಿಕತ್ಥನಂ ಚ

ಸಾ ವೀರಸಮಿತೀ ರಾಜ್ಞಾ ವಿರರಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ |
ಶಶಿನಾ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಾ ಪೌರ್ಣಮಾಸೀವ ಶಾರದೀ || 6.24.1 ||

ಪ್ರಚಚಾಲ ಚ ವೇಗೇನ ತ್ರಸ್ತಾ ಚೈವ ವಸುಂಧರಾ |
ಪೀಡ್ಯಮಾನಾ ಬಲೌಘೇನ ತೇನ ಸಾಗರವರ್ಚಸಾ || 6.24.2 ||

ತತಃ ಶುಶ್ರುವುರಾಕೃಷ್ಟಂ ಲಂಕಾಯಾಂ ಕಾನನೌಕಸಃ |
ಭೇರೀಮೃದಂಗಸಂಘುಷ್ಟಂ ತುಮುಲಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಂ || 6.24.3 ||

ಬಭೂವುಸ್ತೇನ ಘೋಷೇಣ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾಸ್ತದ್ ಘೋಷಂ ವಿನೇದುಘೋಷವತ್ತರಂ || 6.24.4 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ ಪ್ಲವಂಗಾನಾಂ ಶುಶ್ರುವುಸ್ತೇಽಪಿ ಗರ್ಜಿತಂ |
ನರ್ದತಾಮಿವ ದೃಷ್ಟಾನಾಂ ಮೇಘಾನಾಮಂಬರೇ ಸ್ವನಂ || 6.24.5 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಾಶರಥಿರ್ಲಂಕಾಂ ಚಿತ್ರದ್ವಜಪತಾಕಿನೀಂ |
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ಸೀತಾಂ ದೂಯಮಾನೇನ ಚೇತಸಾ || 6.24.6 ||

ಅತ್ರ ಸಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀ ರಾವಣೇನೋಪರುದ್ಯತೇ |
ಅಭಿಭೂತಾ ಗ್ರಹೇಣೇವ ಲೋಹಿತಾಂಗೇನ ರೋಹಿಣೀ || 6.24.7 ||

ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ಚ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಸಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ವೀರಸ್ತತ್ಕಾಲಹಿತಮಾತ್ಮನಃ || 6.24.8 ||

ಆಲಿಖಂತೀಮಿವಾಕಾಶಮುತ್ಥಿತಾಂ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಮನಸೇವ ಕೃತಾಂ ಲಂಕಾಂ ನಗಾಗ್ರೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 6.24.9 ||

ವಿಮಾನೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಲಂಕಾ ಸಂಕೀರ್ಣಾ ರಚಿತಾ ಪುರಾ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಮಿವಾಕಾಶಂ ಛಾದಿತಂ ಪಾಂಡುಭಿರ್ಘನೈಃ || 6.24.10 ||

ಪುಷ್ಪಿತೈಃ ಶೋಭಿತಾ ಲಂಕಾ ವನೈಶ್ಚಿತ್ರರಥೋಪಮೈಃ |
ನಾನಾಪತಗಸಂಘುಷ್ಟಫಲಪುಷ್ಪೋಪಗೈಃ ಶುಭೈಃ || 6.24.11 ||

ಪಶ್ಯ ಮತ್ತವಿಹಂಗಾನಿ ಪ್ರಲೀನಭ್ರಮರಾಣಿ ಚ |
ಕೋಕಿಲಾಕುಲಖಂಡಾನಿ ದೋಧವೀತಿ ಶಿವೋನಿಲಃ || 6.24.12 ||

ಇತಿ ದಾಶರಥೀ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮಭಾಷತ |
ಬಲಂ ಚ ತತ್ರ ವಿಭಜಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 6.24.13 ||

ಶಶಾಸ ಕಪಿಸೇನಾಂ ತಾಂ ಬಲಾದಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅಂಗದಃ ಸಹ ನೀಲೇನ ತಿಷ್ಠೇದುರಸಿ ದುರ್ಜಯಃ || 6.24.14 ||

ತಿಷ್ಠೇದ್ ವಾನರವಾಹಿನ್ಯಾ ವಾನರೌಘಸಮಾವೃತಃ |
ಆಶ್ರಿತೋ ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾರ್ಶ್ವಮೃಷಭೋ ನಾಮ ವಾನರಃ || 6.24.15 ||

ಗಂಧಹಸ್ತೀವ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತರಸ್ವೀ ಗಂಧಮಾದನಃ |
ತಿಷ್ಠೇದ್ ವಾನರವಾಹಿನ್ಯಾಃ ಸವ್ಯಂ ಪಾರ್ಶ್ವಮಧಿಷ್ಠಿತಃ || 6.24.16 ||

ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮೃಹಂ ಯತ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಜಾಂಬವಾಂಶ್ಚ ಸುಷೇಣಶ್ಚ ವೇಗದರ್ಶೀ ಚ ವಾನರಃ || 6.24.17 ||

ಋಕ್ಷಮುಖ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಕುಕ್ಷಿಂ ರಕ್ಷಂತು ತೇ ತ್ರಯಃ |
 ಜಘನಂ ಕಪಿಸೇನಾಯಾಃ ಕಪಿರಾಜೋಽಭಿರಕ್ಷತು |
 ಪಶ್ಚಾರ್ಧಮಿವ ಲೋಕಸ್ಯ ಪ್ರಚೇತಾಸ್ತೇಜಸಾ ವೃತಃ || 6.24.18 ||

ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾವ್ಯೂಹಾ ಮಹಾವಾನರರಕ್ಷಿತಾ |
 ಅನೀಕಿನೀ ಸಾ ವಿಬಭೌ ಯಥಾ ದ್ಯೌಃ ಸಾಭ್ರಸಂಪ್ಲವಾ || 6.24.19 ||

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ಮಹತಶ್ಚ ಮಹೀರುಹಾನ್ |
 ಆಸೇದುರ್ವಾನರಾ ಲಂಕಾಂ ಮಿಮರ್ದಯಿಷವೋ ರಣೇ || 6.24.20 ||

ಶಿಖರೈರ್ವಿಕಿರಾಮೈನಾಂ ಲಂಕಾಂ ಮುಷ್ಟಿಭಿರೇವ ವಾ |
 ಇತಿ ಸ್ಮ ದಧಿರೇ ಸರ್ವೇ ಮನಾಂಸಿ ಹರಿಪುಂಗವಾಃ || 6.24.21 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
 ಸುವಿಭಕ್ತಾನಿ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಶುಕ ಏಷ ವಿಮುಚ್ಯತಾಂ || 6.24.22 ||

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
 ಮೋಚಯಾಮಾಸ ತಂ ದೂತಂ ಶುಕಂ ರಾಮಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ || 6.24.23 ||

ಮೋಚಿತೋ ರಾಮವಾಕ್ಯೇನ ವಾನರೈಶ್ಚ ನಿಪೀಡಿತಃ |
 ಶುಕಃ ಪರಮಸಂತ್ರಸ್ತೋ ರಕ್ಷೋಧಿಪಮುಪಾಗಮತ್ || 6.24.24 ||

ರಾವಣಃ ಪ್ರಹಸನ್ನೇವ ಶುಕಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹ |
 ಕಿಮಿಮೌ ತೇ ಸಿತೌ ಪಕ್ಷೌ ಲೂನಪಕ್ಷಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಸೇ || 6.24.25 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನಾನೇಕಚಿತ್ತಾನಾಂ ತೇಷಾಂ ತ್ವಂ ವಶಮಾಗತಃ |
 ತತಃ ಸ ಭಯಸಂವಿಗ್ನಸ್ತೇನ ರಾಜ್ಞಾಭಿಚೋದಿತಃ |
 ವಚನಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮುತ್ತಮಂ || 6.24.26 ||

ಸಾಗರಸ್ಯೋತ್ತರೇ ತೀರೇಽಬ್ರುವಂ ತೇ ವಚನಂ ತಥಾ |
 ಯಥಾ ಸಂದೇಶಮಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಸಾಂತ್ವಯಿಷ್ಯಾಕ್ಷಯಾ ಗಿರಾ || 6.24.27 ||

ಕ್ರುದ್ಧೈಸ್ತೈರಹಮುತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ದೃಷ್ಟಮಾತ್ರಃ ಪ್ಲವಂಗಮೈಃ |
ಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮ್ಯಪಿ ಚಾರಬ್ಧೋ ಹಂತುಂ ಲೋಪ್ತುಂ ಚ ಮುಷ್ಟಿಭಿಃ || 6.24.28 ||

ನ ತೇ ಸಂಭಾಷಿತುಂ ಶಕ್ಯಾಃ ಸಂಪ್ರಶ್ನೋಽತ್ರ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಕೋಪನಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ವಾನರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ || 6.24.29 ||

ಸ ಚ ಹಂತಾ ವಿರಾಧಸ್ಯ ಕಬಂಧಸ್ಯ ಖರಸ್ಯ ಚ |
ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೋ ರಾಮಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಪದಮಾಗತಃ || 6.24.30 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಚ ಲವಣೋದಧಿಂ |
ಏಷ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನಿರ್ಧೂಯ ಧನ್ವೀ ತಿಷ್ಠತಿ ರಾಘವಃ || 6.24.31 ||

ಋಕ್ಷವಾನರಸಂಘಾನಾಮನೀಕಾನಿ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಗಿರಿಮೇಘನಿಕಾಶಾನಾಂ ಛಾದಯಂತಿ ವಸುಂಧರಾಂ || 6.24.32 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಬಲೌಘಸ್ಯ ವಾನರೇಂದ್ರಬಲಸ್ಯ ಚ |
ನೈತಯೋರ್ವಿದ್ಯತೇ ಸಂಧಿದೇವದಾನವಯೋರಿವ || 6.24.33 ||

ಪುರಾ ಪ್ರಾಕಾರಮಾಯಾಂತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಕತರಂ ಕುರು |
ಸೀತಾಂ ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಶು ಯುದ್ಧಂ ವಾಪಿ ಪ್ರದೀಯತಾಂ || 6.24.34 ||

ಶುಕಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ರೋಷಸಂರಕ್ತನಯನೋ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ || 6.24.35 ||

ಯದಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ಯುದ್ಧೇರನ್ ದೇವಗಂಧರ್ವದಾನವಾಃ |
ನೈವ ಸೀತಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾದಪಿ || 6.24.36 ||

ಕದಾ ಸಮಭಿಧಾವಂತಿ ಮಾಮಕಾ ರಾಘವಂ ಶರಾಃ |
ವಸಂತೇ ಪುಷ್ಟಿತಂ ಮತ್ತಾ ಭ್ರಮರಾ ಇವ ಪಾದಪಂ || 6.24.37 ||

ಕದಾ ಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಂಗಂ ದೀಪ್ತೈಃ ಕಾರ್ಮುಕವಿಚ್ಯುತ್ಯೈಃ |
ಶರೈರಾದೀಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಉಲ್ಕಾಭಿರಿವ ಕುಂಜರಂ || 6.24.38 ||

ತಚ್ಚಾಸ್ಯ ಬಲಮಾದಾಸ್ಯೇ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ |
ಜ್ಯೋತಿಷಾಮಿವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಭಾಮುದ್ಯನ್ ದಿವಾಕರಃ || 6.24.39 ||

ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ಮೇ ವೇಗೋ ಮಾರುತಸ್ಯೇವ ಮೇ ಬಲಂ |
ನ ಚ ದಾಶರಥಿವೇದ ತೇನ ಮಾಂ ಯೋದ್ಧಮಿಚ್ಛತಿ || 6.24.40 ||

ನ ಮೇ ತೂಣೀಶಯಾನ್ ಬಾಣಾನ್ ಸವಿಷಾನಿವ ಪನ್ನಗಾನ್ |
ರಾಮಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ತೇನ ಮಾಂ ಯೋದ್ಧಮಿಚ್ಛತಿ || 6.24.41 ||

ನ ಜಾನಾತಿ ಪುರಾ ವೀರ್ಯಂ ಮಮ ಯುದ್ಧೇ ಸ ರಾಘವಃ |
ಮಮ ಚಾಪಮಯೀಂ ವೀಣಾಂ ಶರಕೋಣೈಃ ಪ್ರವಾದಿತಾಂ || 6.24.42 ||

ಜ್ಯಾಶಬ್ದತುಮುಲಾಂ ಘೋರಾಮಾರ್ತಗೀತಮಹಾಸ್ವನಾಂ |
ನಾರಾಚತಲಸನ್ನಾದಾಂ ನದೀಮಹಿತವಾಹಿನೀಂ |
ಅವಗಾಹ್ಯ ಮಹಾರಂಗಂ ವಾದಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ರಣೇ || 6.24.43 ||

ನ ವಾಸವೇನಾಪಿ ಸಹಸ್ರಚಕ್ಷುಷಾ
ಯುದ್ಧೇಽಸ್ಮಿ ಶಕ್ಯೋ ವರುಣೇನ ವಾ ಸ್ವಯಂ |
ಯಮೇನ ವಾ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶರಾಗ್ನಿನಾ
ಮಹಾಹವೇ ವೈಶ್ರವಣೇನ ವಾ ಪುನಃ || 6.24.44 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||